

In de hoofdrol: de

Dagelijks wel twintig keer naar de wc moeten, last hebben van buikpijn en vermoeidheid, en na een darmonderzoek toch te horen krijgen dat er niets aan de hand is. Het kan u overkomen als u microscopische colitis heeft.

Colitis ulcerosa heeft een paar 'zusjes' waar weinig over bekend is. MDL-arts Gerd Bouma van het VUmc in Amsterdam wil samen met andere Europese onderzoekers meer aandacht voor deze 'zusjes'.

Verschillende soorten

Het meest voorkomende colitis-zusje is microscopische colitis. Zoals de naam al zegt, is deze variant alleen onder de microscoop waar te nemen. Er zijn twee soorten microscopische colitis: lymfocytair en collageen colitis. Bij de eerste aandoening hopen lymfocyten (ontstekingscellen) zich op in het slijmvlies van de dikke darm. Bij collageen colitis is het bindweefsel waarop

het slijmvlies in de darm rust, verdikt en zitten er ontstekingscellen in het bindweefsel. Veel zeldzamer is eosinofiele colitis. Bij deze aandoening kunnen de ontstekingscellen zich ook in de diepere lagen van de darm bevinden, bijvoorbeeld in de spierlaag of in het buikvlies.

Symptomen

'Patiënten met microscopische colitis hebben vooral last van frequente diarree, vaak ook 's nachts. Anders dan bij colitis ulcerosa, gaat dit echter niet gepaard met bloedverlies. Ook zien we tijdens een endoscopie geen afwijkingen aan het slijmvlies. Hierdoor wordt microscopische colitis vaak verward met een prikkelbare darm. Om toch de diagnose microscopische colitis te kunnen stellen, moeten er tijdens de endoscopie hapjes darmweefsel worden weggenomen (bipten). Alleen met een microscoop is de ontsteking vervolgens te zien. We schatten dat ongeveer 10 procent van de mensen met chronische diarree, microscopische colitis heeft. Bij oudere mensen is dit rond de 20 procent. Wat we ook

zien, is dat mensen met microscopische colitis vaak nog andere auto-immuunziekten hebben zoals coeliakie, diabetes of schildklierproblemen.'

Behandeling

'Microscopische colitis is goed te behandelen. Budesonide (Budenofalk[®], Cortiment[®] of Entocort[®]/red.) helpen meestal goed tegen de klachten. Als dat niet afdoende is, kunnen we ook middelen inzetten die worden gebruikt bij colitis ulcerosa, zoals thiopurines (azathioprine, mercaptopurine of tioguanine). Omdat de ziekte niet tot complicaties leidt en er, anders dan bij Crohn en colitis, geen verhoogd risico op darmkanker is, hoeven er na de diagnose geen endoscopieën meer gedaan te worden om het ziekteverloop in de gaten te houden. We behandelen de klachten met medicatie en als de patiënt merkt dat het niet goed gaat, passen we de medicatie aan.'

Bouma wijst nog wel op een aantal zaken waar patiënten alert op moeten zijn. 'Zo heeft roken vooral een negatieve invloed op collageen colitis. En we vermoeden dat bepaalde geneesmiddelen zoals NSAID's (ibuprofen, diclofenac, naproxen/red.) en maagzuurremmers het risico op microscopische colitis verhogen en het verloop van de ziekte negatief beïnvloeden.'





colitis-zusjes

Weinig prioriteit

'Anders dan bij de ziekte van Crohn en colitis ulcerosa, wordt er relatief weinig onderzoek gedaan naar microscopische colitis. De voornaamste reden is dat Crohn en colitis tot ernstige complicaties kunnen leiden. Microscopische colitis kan een gigantische impact op iemands leven hebben, maar aangezien de ziekte niet gevaarlijk is, heeft het in de onderzoekswereld minder prioriteit. Gelukkig heeft het United European Gastroenterology (de Europese

maag-, darm-, leverorganisatie) subsidie gegeven, waardoor Europese artsen patiëntgegevens in een database kunnen zetten. We hopen hier uiteindelijk bijvoorbeeld uit af te kunnen leiden of bepaalde medicijnen inderdaad leiden tot het ontstaan of een verergering van microscopische colitis.'

Naar de dokter?

'In Nederland hebben één tot twee miljoen mensen last van een prikkelbare darm. De meeste hebben echter



Meer informatie over klachten, diagnose en behandeling van microscopische colitis (in het Engels): <http://emcg-ibd.eu/pdf/EMCG-Flyer-GP-english.pdf>

geen microscopische colitis. Maar als iemand langdurig meerdere keren per dag waterdunne diarree heeft, kan het verstandig zijn de mogelijkheid van microscopische colitis met de MDL-arts te bespreken.'

Prikkelbare darmsyndroom (PDS) of microscopische colitis?

	PDS	Microscopische colitis
Eerste verschijnselen	Meestal jonger dan 50 jaar	Meestal boven de 50 jaar
Ontlasting	Zacht, variërend tot hard	Waterig/zacht
Buikpijn/ongerief	Onvermijdelijk	Varieert
Nachtelijke diarree	Nauwelijks	Regelmatig
Gevoel dat darm niet volledig leeg is	Veelvoorkomend	Kan
Gewichtsverlies	Zelden	Veelvoorkomend
Ontlastingsincontinentie	Zelden	Veelvoorkomend
Vol/opgeblazen gevoel	Veelvoorkomend	Kan
Andere auto-immuunziekte	Nee	Ja